

Tahkuranna Lasteaed-Algkool

LASTEIAIA ÕPPEKAVA

Võiste 2025

SISUKORD

SISUKORD.....	2
Lasteasutuse liik ja eripära.....	2
Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.....	3
Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted.....	3
Õppe- ja kasvatustegevus rühmades.....	4
Õppe- ja kasvatusvaldkondade sisu ning lapse eeldatavad arengutulemused vanuseti.....	5
Valdkond MINA JA KESKKOND.....	5
Valdkond KEEL JA KÕNE, EESTI KEEL.....	6
Valdkond MATEMAATIKA.....	7
Valdkond KUNST.....	8
Valdkond MUUSIKA.....	9
Valdkond LIIKUMINE.....	10
Üldoskused.....	11
Mänguoskused.....	11
Tunnetus- ja õpioskused.....	12
Sotsiaalsed ja eneseregulatsiooni oskused.....	13
Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus.....	15
Arenguliste erivajadustega laste märkamine ja varajane sekkumine.....	15
Vanematega tehtava koostöö põhimõtted ja korraldus.....	17
Õppekava uuendamine ja täiendamine.....	17
Õppekava lahutamatud lisad.....	17
Kooskõlastused.....	17

Lasteasutuse liik ja eripära

Lasteaed on väike ja kodune, kus kasvamine ja õppimine toimub tihedas kontaktis loodusega. Väärtustame keskkonnasõbralikku mõtteviisi, liikumist värskes õhus ja hoolivat suhtumist iseendasse ja teistesse. Õppe-ja kasvatustöö on terviklik - toetab lapse individuaalset arengut läbi projektõppe ja LME seitsme harjumuse, luues sujuva ülemineku kooli.

Tahkuranna Lasteaed-Algkooli lasteaed asub omaette majas. Tingimused on loodud kahele rühmale, mõlemas kohti 20-le lapsele. Lasteaial on avar valgustatud õueala atraktsioonide, ilmamaja, kelgumäe ja valgusfooridega varustatud liikluslinnakuga.

Lasteaias töötab noorem liitühm "Päikesekiired" ja vanem liitühm "Rannakarbid".

Õppetegevus toimub eesti keeles. Kommunikatsiooni toetatakse alternatiivsete suhtlemisvahendite abil: koduleht, Stuudium, sotsiaalmeedia, e-kirjad, stend, välisukse klaasil aktuaalne info ja koostöövormides: koosolek, üritused, koostööprojektid.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

- Lasteaia üldeesmärk on toetada laste kehalist, vaimset ja sotsiaalset arengut, kujundamaks igapäevaeluga võimalikult iseseisvat toimetulekut ning edaspidist õpingute jätkamist sobivas koolitüübis.
- Tagada lastele turvaline ja arengut soodustav keskkond.
- Toetada lapsi ümbritseva maailma tunnetamisel ja mõistmisel.
- Toetada, abistada ja vajadusel nõustada vanemaid õppe- ja arenguküsimustes.
- Toetada lapse oskusi olla enastjuhtiv, hooliv, teistega arvestav, koostööaldis isiksus.

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted

- Arvestame lapse individuaalseid, ealisi vajadusi, veendumusi ja võimalusel arvestame pere eripäradega.
- Kasvatamisel ja arendamisel toetume lapse loomulikule huvile ümbritseva vastu.
- Vajadusel töötame, kasutades kaasaegset õpikäsitlust, lapsega individuaalselt. Individuaalses töös arvestame lapse iseloomu, võimeid, oskusi ja arengupotentsiaali.
- Arengut toetab kindel rühma päevakava, mis tagab sobiva päevarütmi, puhke- ja ärkveloleku aja, kus arvestame laste arengulisi vajadusi.
- Õpetamisel – kasvatamisel arvestame järk-järgulisuse, lihtsamalt keerulisemale, mängulisuse printsiipe.
- Lõimime erinevaid valdkondi ja tegevusi, võimaldades vabamängu, katsetamist, liikumist, muusikat ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid meetodeid nii individuaalsetes tegevustes kui ka grupis.
- Toetame mitmekeelsest perest pärit lapse keelelist arengut mitme keele kasutajana ning märkame ja abistame last erinevates keelekasutusolukordades.
- Kasutame digitehnoloogiat võimalusi õppe- ja kasvatustegevuse rikastamiseks.
- Loomes arengut soodustava, aktiivset liikumist stimuleeriva, mitmekesiseid asendi- ja liikumisvõimalusi pakkuva keskkonna.
- Tähistame rahvuslikke tähtpäevi, väärtustame eesti kultuuripärandit ja traditsioone.
- Peame oluliseks igapäevast õues viibimist, vaheldusrikast toitu ja enesehügieeni harjumuste kujunemist.
- Õppe- ja kasvatustegevuste informatsioon on lapse perekonnale avatud ja toetav, vanematel on võimalus osaleda planeerimisprotsessis.

- Loomelise turvalise, hooliva, kiusamisvaba ja koostöise lasteaia õhkkonna.
- Projektõppe rakendamine toetab lapse huvi, loovuse ja omaalgatuse arengut, võimaldades teadmiste ja oskuste seostamist, koostööd ja iseseisvat tegevust.
- LME 7 harjumuse integreerimine õppe- ja kasvatustegevustesse toetab lapse isiksuse terviklikku arengut, soodustades enesejuhtimis- ja sotsiaalsete oskuste ning eesmärgistatud ja positiivse ellusuhtumise kujunemist.
- Kõik töötajad panustavad lapse arengu toetamiseks ja tema potentsiaali parimaks avaldumiseks.

Õppe- ja kasvatustegevusi viivad läbi rühmaõpetajad ja neid toetab abiõpetaja.

Lasteaias töötab 4 õpetajat ja 2 lasteaiaõpetaja abi. Päevakava on koostatud lapse arengu- ja füsioloogilisi vajadusi silmas pidades. Lasteaed on avatud 7.00 – 18.00, valverühm 18.00 - 19.00.

Täiendavalt tegelevad lastega muusika- ja liikumisõpetaja ning erispetsialistina logopeed.

Õppe- ja kasvatustöö läbiviimisel lähtutakse üldõpetuse põhimõtetest.

Õppe ja kasvatustegevus rühmades

Õppe- ja kasvatustegevus toimub lasteasutuses rühma aasta tegevuskava alusel, mis määrab laste eale ja arengule vastava päevarütmi, tegevuse ja õppesisu.

Rühmades kasutatakse projektõppe elemente, mistõttu ei ole tegevuskavades määratletud kindlaid nädala- või kuuteemasid ega nende kestvust. Mõlemas rühmas toimub läbivalt kombe/väärtusõpetus, kus päevategevustes suunatakse laste käitumist, märgatakse ja antakse tagasisidet laste endi käitumise peegeldamise näol.

Tegevuskava koostamisel arvestatakse lapsest lähtuvalt õppekavas seatud eesmärkide ja vajadusel lapse individuaalsusega.

Laste päevakavas on olulisel kohal tegevused igapäevaste eneseteenindusoskuste õpetamiseks ja harjutamiseks iseseisvuse suurendamise eesmärgil.

Õpetajate poolt kavandatud aktiivse õppetegevuse periood on septembri teisest nädalast 31.maini. Septembri esimesel nädalal toimub laste mängu ja tegevuse vaatlus, mille tulemustele tuginedes koostavad õpetajad 15. oktoobriks rühmade aasta tegevuskavad. 1.juunist 31.augustini toimub aktiivse õppeperioodi kestel omandatu kinnistamine ning süvendamine. September on arvestatud laste kohanemiskuuna, mil pearõhk on varemõpitu kordamisel ja lasteaia elurütmiga harjumisel. Aastavahetusele eelneval ja järgneval nädalal on pöörõhk laste vabategevusel õpetaja suunamisel, samuti varemõpitu kordamine, vajadusel järeleaitamine, individuaalne tegevus.

Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted

- Loomelise keskkonna, kus laps tunneb end turvaliselt ja väärtustatuna ning saab areneda elu- ja õppijakeskse inimesena.
- Arvestame iga lapse eripära, vanust, soolist ja individuaalset arengutaset ning toetame tema algatusvõimet ja huvi maailma vastu.
- Toetame lapses tervislike eluviiside kujunemist: väärtustame värskes õhus ja looduses liikumist ning heaolu edendavaid harjumusi.

- Kujundame õpikeskkonna koostöös laste, töötajate ja lapsevanematega – kaasamine loob ühtekuuluvuse ning vastutuse tunnet.
- Arendame sõbralikku, kaasavat ja koostööle suunatud sotsiaalset õhkkonda.
- Tagame igapäevaselt mitmekesised mängu-, uurimis- ja tegutsemisvõimalused, mis toetavad turvaliselt lapse aktiivset avastamist ja õppimist.
- Edendame väärtuste mõistmist igapäevaelu, traditsioonide, pärandi ja looduse kaudu.
- Õppe- ja kasvatustegevusi viiakse läbi lasteaia siseruumides ja õues, samuti väljaspool lasteaeda.
- Tagame pideva kvaliteedi ja arendustöö: hinnates keskkonda ja metoodikat, uuendame neid vastavalt laste arenguvajadustele ning ühiskonna muutustele.

Õppe- ja kasvatustundide sisu ning lapse eeldatavad arengutulemused vanuseti

Õppekavas on ära toodud õppe- ja kasvatustegevuse sisu järgnevates valdkondades:

- 1) mina ja keskkond
- 2) keel ja kõne (eesti keel, eesti keel kui teine keel)
- 3) matemaatika
- 4) kunst
- 5) muusika
- 6) liikumine.

Valdkond MINA JA KESKKOND

Valdkond Mina ja keskkond õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) toetada last iseenda ja ümbritseva keskkonna tundma õppimisel ja mõistmisel;
- 2) suunata last ümbritsevat keskkonda mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;
- 3) suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeldusi tegema;
- 4) suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;
- 5) suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
- 6) suunata last märkama ja mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Toetada lapse esmaseid kogemusi iseenda ja ümbritseva keskkonnaga.	- Tunneb ära oma nime ja reageerib sellele. - Märkab tuttavaid inimesi, loomi ja esemeid. - Huvitub loodusnähtustest (päike, vihm, lumi). - Matkib täiskasvanu lihtsaid tegevusi (kätepesu, söömine, mänguasjade koristamine).
3–4a	Kujundada arusaam endast ja	- Tunneb ennast ja teisi pereliikmeid. - Järgib lihtsaid päevareegleid ja ohutusnõudeid.

	lähikeskkonnast läbi mängu ja kogemuse.	- Märkab ja kirjeldab looduse muutusi. - Teab, miks on oluline hoolitseda enda ja keskkonna eest (pesemine, prügi sorteerimine).
5a	Arendada arusaama inimesest kui looduse ja ühiskonna osast.	- Tunneb oma kodukoha lähiümbrust ja oskab seda kirjeldada. - Selgitab, miks on vaja loodust hoida. - Teab lihtsamaid tervisekäitumise reegleid (õues liikumine, puhkus, tervislik toit). - Arvestab mängides teistega ja järgib kokkuleppeid.
6–7a	Kujundada arusaam inimese, looduse ja ühiskonna vastastikusest seosest ning vastutustundlikku käitumist.	- Järgib ohutusreegleid (liiklus, tuli, digikeskkond). - Oskab kirjeldada ilmastiku ja aastaegade muutusi. - Järgib ohutusreegleid (liiklus, tuli, digikeskkond). - Oskab kirjeldada ilmastiku ja aastaegade muutusi.

Valdkond KEEL JA KÕNE, EESTI KEEL

Valdkond Keel ja kõne õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust;
- 2) luua lapsele võimalusi eesti keele, oma emakeele ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks;
- 3) pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid;
- 4) suunata last õpitut kordama erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sealhulgas väljaspool lastehoidu ja lasteaeda;
- 5) õpetada last suhtlemisel keele- ja kõnevahendeid kasutama;
- 6) suunata last ettelugemise, raamatu illustatsioonide vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama;
- 7) toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ning õppe- ja mänguvahendite, sealhulgas meediumide ja digivahendite kasutamise kaudu;
- 8) toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Toetada lapse esmaseid kõnekatseid ja suhtlemisostust.	- Reageerib oma nimele. - Kasutab üksikuid sõnu igapäevastes olukordades. - Näitab ja osutab esemetele ning seostab neid sõnaga.

		- Kuulab lühikesi jutte, salme ja laule.
3–4a	Kujundada huvi suhtlemise ja eneseväljenduse vastu.	- Kasutab 2–5-sõnalisi lihtlauseid. - Tunneb ja nimetab igapäevaseid esemeid ja tegevusi. - Mõistab lihtsaid küsimusi ja vastab neile. - Loeb peast lühikesi salme ja laule. - Vaatab huvi ja kaasahaaratusega pildiraamatuid.
5a	Toetada sõnavara laienemist ja lauseehituse arengut.	- Kasutab lihtlauseid lihtsates olukordades. - Oskab jutustada oma kogemustest või pildi järgi. - Mõistab etteloeatud lühijuttu ja oskab sisu edasi anda. - Tunneb mõned tähed ja huvitub lugemisest-kirjutamisest, tähtede joonistamisest.
6–7a	Kujundada valmisolek lugemiseks ja kirjutamiseks.	- Kasutab sujuvat kõnet, hääldab õigesti eesti keele häälikuid. - Oskab sõnu hääldada. - Jutustab kuulnud loo peamise sisu. - Tunneb tähti ja loeb /veerib lühikesi 1-2 silbilisi sõnu. - Kirjutab/joonistab oma nime ja lihtsamaid sõnu trükitähtedega. - Teab peast salme ja laule, kasutab neid esinemisel. - Tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu.

Valdkond MATEMAATIKA

Valdkond Matemaatika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama, rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrapärastama ja kujundama;
- 2) suunata last ajas ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama;
- 3) seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Panna alus arvulise mõtlemise ja kujutlustega seotud kogemustele mängu kaudu.	- Märkab suuruse ja hulga erinevusi (nt üks vs palju). - Tunneb lihtsaid kujundeid (pall, klots, kera). - Matkib loendamist täiskasvanu eeskujul.

3–4a	Kujundada esmaseid ettekujutusi arvudest, kujunditest ja ruumisuhetest.	- Tunneb ja nimetab lihtsaid kujundeid (ring, ruut, kolmnurk). - Võrdleb esemeid suuruse ja värvi järgi. - Loendab mängu käigus esemeid 3-5-ni. - Kasutab sõnu “suurem”, “väiksem”, “rohkem”, “vähem”.
5a	Arendada loendamisoskust ja ruumitaju.	- Loendab kindla hulga esemeid kuni 10-ni. - Tunneb arvu sümboleid 1-5. - lahendab lihtsaid võrdlusülesandeid (“Kummal on rohkem?”) - Märkab mustreid (nt triip, täpp, kordus).
6–7a	Kujundada koolivalmiduseks vajalikud matemaatilised esmased teadmised ja oskused.	- Loendab esemeid ja tunneb arvusümboleid kuni 10. - Tunneb põhilisi geomeetrilisi kujundeid (ring, ruut, kolmnurk, ristkülik). - Lahendab lihtsaid praktilisi ülesandeid (nt jagab asju võrdselt). - Saab aru ruumisuhetest (ees, taga, all, peal, kõrval). - Mõistab aja mõistet igapäevaelus (päev, öö, nädalapäevad, aastaajad).

Valdkond KUNST

Valdkond Kunst õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada end visuaalselt;
- 2) toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist ja lahenduste leidmist;
- 3) luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ning omaduste tundma õppimiseks ja kasutamiseks, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega;
- 4) luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks;
- 5) seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud kunstiga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kimpimisaistingut.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Pakkuda lapsele esmaseid kogemusi joonistamise, voolimise ja meisterdamise kaudu.	- Sodib ja tõmbab lihtsaid jooni paberile. - katsub ja uurib erinevaid materjale. - Matkib täiskasvanu tegevust lihtsas kunstitegevuses.

3–4a	Arendada huvi loovtegevuse ja erinevate kunstivahendite kasutamise vastu.	- Joonistab lihtsaid kujundeid ja inimese moodi kujutisi. - kasutab julgelt värve ja erinevaid materjale. - Rõõmustab oma töö tulemust üle ja jagab seda teistega.
5a	Kujundada võimet väljendada oma kogemusi ja tundeid kunstitegevuse kaudu.	- Joonistab ja maalib kujundeid, esemeid ja lihtsaid olukordi. - kasutab sihipäraselt erinevaid töövahendeid (pliiats, pintsel, käärid). - Tunneb rõõmu loovtegevusest ja oskab lihtsate sõnadega kirjeldada oma tööd.
6–7a	Toetada laste loovust, eneseväljendust ja valmisolekut kooli kunstiõppeks.	- Joonistab ja meisterdab eakohasel tasemel kujutisi, esemeid ja stseene. - Kasutab erinevaid tehnikaid (joonistamine, värvimine, voolimine, kleepimine). - Oskab oma tööd esitleda ja teiste omi hinnata heatahtlikult. - Tunneb rõõmu ühisloomingust ja väärtustab oma panust.

Valdkond MUUSIKA

Valdkond Muusika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;
- 2) julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;
- 3) luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks;
- 4) tutvustada lapsele Eesti muusikalist pärandit.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Luua esmane kokkupuude muusikaga läbi kuulamise, liikumise ja lihtsate muusikamängude.	- Kuulab muusikat ja reageerib liikumise või hääliitsusega. - Matkib täiskasvanu eeskujul lihtsaid liigutusi ja rütme. - Tunneb rõõmu laulust ja pillimängust.
3–4a	Kujundada huvi laulmise ja muusikalise liikumise vastu.	- Laulab kaasa lihtsaid laule ja liisusalme. - Tunneb ära tuttavaid helisid ja rütme. - Osaleb muusikalistes liikumismängudes.

5a	Arendada lapse muusikalist kuulmist ja eneseväljendust muusikas.	- Laulab kaasa eakohaseid lastelaule. - Jälgendab ja tekitab lihtsaid rütme (plaksutamine, trumm). - Eristab kõrgeid ja madalaid helisid. - Kuulab muusikat keskendunult ja väljendab tundeid liikumise või sõnaga.
6–7a	Kujundada valmisolek kooli muusikaõppeks ja toetada eneseväljendust muusika kaudu.	- Laulab selgelt ja õiges helistikus lihtsamaid lastelaule. - Tunneb ja kasutab mõnda rütmipilli. - Eristab aeglast ja kiiret, valjut ja vaikset muusikat. - Esineb rühma ees (laul, liikumine, pillimäng) ning oskab kuulata ja hinnata teiste esinemist.

Valdkond LIIKUMINE

Valdkond Liikumine õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele tingimused ja võimaldada aktiivset tegutsemist üksi ja rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevases liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes;
- 2) rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate liikumistegevustega;
- 3) suunata lapse üld- ja peenmotoorika, põhiliikumiste ja kehaliste võimete arengut läbi erinevate liikumistegevuste, spordialade ja tantsu;
- 4) suunata last igapäevastes käelistes tegevustes ja harjutuste sooritamisel kasutama mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt;
- 5) tagada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (näiteks matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude) ja juhendatud eakohaste liikumistegevuste kaudu.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Toetada lapse esimesi liikumiskogemusi ja mootorsete oskuste arengut.	- Kõnnib, jookseb ja ronib turvalises keskkonnas. - Matkib täiskasvanu lihtsaid liigutusi (nt käteplaks, kükid). - Tunneb rõõmu liikumisest ja mängust.
3–4a	Arendada põhilisi liikumisoskusi mängulises tegevuses.	- Jookseb, hüppab ja veeretab palli. - Õpib hoidma tasakaalu (nt pingil kõndides). - Osaleb lihtsates liikumismängudes. - Tunneb rõõmu liikumisest koos teistega.
5a	Kujundada osavust, vastupidavust ja koostööoskusi liikumises.	- Hüppab kahel ja ühel jalal, viskab ja püüab palli. - Suudab järgida lihtsat liikumistrada. - Mõistab soojenduse ja lõdvestuse vajalikkust. - Arvestab mängides kaaslastega.

Üldoskused

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma: mänguoskused; tunnetus- ja õpioskused; sotsiaalsed ja eneseregulatsiooni oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi tegevuste kaudu, lõimides erinevaid valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise.

Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Toetada lapse arengut mängu kaudu, kasutades igapäevaseid olukordi, rollimänge, matkimist ja liikumis- ning sõrmemänge, tutvustades mänguvahendite omadusi ja kasutusvõimalusi.	- Ehitab klotsidest ja lihtsast konstruktorist erinevaid esemeid ja hooneid. - Kasutab loovalt erinevaid materjale (nt liiv, lumi) ning loob nendest lihtsaid kujundeid ja vorme. - Ühendab ja sobitab erineva suuruse ja kujuga esemeid, oskab neid üksteise sisse panna. - Tunneb ära ja eristab esemeid nende suuruse, vormi ja värvuse järgi. - Kirjeldab oma loodud esemeid lihtsate sõnade ja lausetega.
3–4a	Toetada lapse mängu arengut sisukamaks tegevuseks, integreerides erinevatest allikatest saadud teadmisi ja kogemusi (nt õppekäigud, vaatlused, kirjandus, meedia)	- Võtab mängus kindla rolli (nt ema, arst) ja kasutab sellele sobivaid hääletoone ning ilmekust. - Mängib väikestes gruppides, jagab mänguasju ja arvestab kaaslastega. - Järgib mängus lihtsaid reegleid. - Sobitab loovalt kokku erinevaid materjale (nt looduslikud ja jääkmaterjalid). - Ehitab detailsemalt (nt maja)

5a	Rikastada lapse mängu sisu ja laiendada mängutegevuse ulatust, tuginedes tema teadmistele igapäevaelust ja täiskasvanute tööst.	- Võtab mängus rolli ja tegutseb sellele vastavalt. - Ehitab ja loob erinevatest materjalidest (sh looduslikud), kasutades lihtsaid töövõtteid. - Imiteerib hääletoone ja väljendab ennast lavastustes lihtsate lausetega. - Järgib mängureegleid ja arvestab kaaslaste soovide ja rollidega. - Kasutab mängu kaudu oma kogemusi ja kujutlusvõimet loovalt ja sihipäraselt.
6–7a	Toetada lapse loovat, reeglitega ja koostöös toimuvat mängutegevust, arendades tema suhtlemis- ja probleemilahendus- oskuseid mängu kaudu.	- Tunneb rõõmu mängust ja suudab sellele keskenduda. - Algatab mängu, täidab erinevaid rolle ja arendab mängu sisu oma kogemuste põhjal. - Järgib mängureegleid ning oskab neid lihtsalt teistele selgitada. - Lahendab mängu käigus tekkinud probleeme ja jõuab kaaslastega kokkuleppele. - Kasutab loovalt erinevaid mänguvahendeid ning suhtub võistlusmängusse tasakaalukalt – rõõmustab võidu üle ja talub kaotust.

Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskus on lapse suutlikkus oma tunnetusprotsesse õppimise eesmärgil kasutada – hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Toetada lapse õppimist mängu, suhtlemise ja igapäevase tegevuse kaudu, arendades tema tähelepanu, keelt, mõtlemist ja koostööd teistega.	- Keskendub lühiajaliselt ühele tegevusele. - Tegutseb teistega kõrvuti ja osaleb ühistevõtte erinevates vormides. - Mõistab realistlikke jutukehi, mis seostuvad tema igapäevakogemusega, tunneb huvi raamatute vastu. - Seostab sõnu esemetega ning räägib sellest, mida näeb, kuuleb või tunneb. - Rühmitab esemeid ühe nähtava tunnuse järgi ja mõistab lihtsaid põhjus-tagajärg seoseid.
3–4a	Toetada lapse iseseisvat ja koostööst tegevust, arendades tema keelekasutust, loogilist mõtlemist, tähelepanu ja oskust mängida ning tegutseda koos teistega.	- Keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele; tähelepanu on veel ebapüsiv. - Osaleb dialoogis ja mõistab lihtsaid ülekantud tähendusi. - Eristab realistlikke lugusid väljamõeldutest ning mõistab lihtsaid piltlikke võrdlusi. - Rühmitab esemeid ühe või mitme omaduse (nt värvus, kuju) järgi ja leiab võrdluse alusel sarnasusi ja erinevusi. - Töötab nii konkreetsete esemetega kui ka nende sümbolitega (pildid, tähed, numbrid).

5a	Toetada lapse iseseisvat mõtlemist ja planeerimisoskust, arendada tähelepanu, keelekasutust, sümbolite mõistmist ning oskust liigitada, üldistada ja leida seoseid.	- Oskab planeerida ja korraldada oma tegevust, kasutades sisekõnet ja lahendades lihtsaid probleeme. - Kasutab kõnes mineviku ja tuleviku vorme ning mõistab mõistatusi ja piltlikke võrdlusi. - Suudab keskkonnas märgata detaile, jaotab tähelepanu ja keskendub huvipakkuval tegevusel kuni mõnikümme minutit. - Liigitab esemeid mitme tunnuse või üldmõiste järgi, leiab seoseid ja oskab teha lihtsaid üldistusi. - Omab selget ettekujutust tähtedest, numbritest ja muudest sümbolitest; mõistab arvu mõistet. - Osaleb erinevates mänguliikides ja loovtegevustes, on motiveeritud koostööks eakaaslastega ja suudab lühikest aega iseseisvalt tegutseda.
6–7a	Toetada lapse sihipärast ja püsivamat õppimist, arendades tema loogilist mõtlemist, tähelepanu, meeldejätmise oskust ning võimet kavandada tegevusi ja osaleda arutlevas suhtluses.	- Mõistab lihtsaid põhjus-tagajärje, hulga ja muid seoseid; tajub asju ja sündmusi tervikuna. - Keskendub tegevusele kuni 30 minutit ja viib alustatud tegevuse lõpuni. - Kavandab igapäevategevusi ja toimib uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi. - Esitab küsimusi, katsetab, avastab ja suhtub õppimisse aktiivselt ja positiivselt. - Rühmitab esemeid ja nähtusi mitme tunnuse alusel ning kasutab kordamist materjali meeldejätmiseks. - Mõtleb nii kujundlikult kui sõnaliselt, saab kuuldust aru ja osaleb arutlevas dialoogis.

Sotsiaalsed ja eneseregulatsiooni oskused

Sotsiaalsed oskused on oskused teistega suhelda, tajuda iseennast ja kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda koostoimet võimaldavatest eetilistest tõekspidamistest.

Eneseregulatsiooni oskused on oskused, mis võimaldavad suunata oma tähelepanu, kasutada töömälu, pidurdada hetkeimpulsse ning kavandada oma käitumist vastavalt olukorrale. Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel olukordadele paindlikult reageerida, erinevaid seoseid märgata ja lahendusi leida.

Vanuserühm	Eesmärgid	Eeldatavad tulemused
1,5–2a	Toetada lapse iseseisvuse, eneseteadvuse ja suhtlemise algseid oskusi igapäevases tegevuses ja suhtluses täiskasvanuga.	- Tunneb end isikuna, kasutab osaliselt sõna „mina“ ja teab oma eesnime. - Väljendab tugevaid, kiiresti vahelduvaid emotsioone; oskab öelda „ei“ ja keelduda. - Kasutab lihtsaid viisakusväljendeid („tere“, „aitäh“, „palun“, „head aega“). - Sööb ja riietub lahti valdavalt iseseisvalt. - Mõistab selgelt sõnastatud keeldu nagu „ei tohi“. - Püüab end maksma panna ja osaleb aktiivselt igapäevases suhtluses.

3–4a	Toetada lapse sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, arendades tema eneseteadlikkust, suhtlemisoskust ja oskust järgida lihtsaid reegleid.	- Väljendab tugevalt oma emotsioone ja kasutab selgelt sõna „mina“. - Jäljendab täiskasvanute ja teiste laste igapäevaseid rolle ja tegevusi. - Alustab vestlust eakaaslastega ja osaleb suhtluses. - Osaleb koos täiskasvanuga lihtsates ühistegevustes. - Mõistab ja järgib lihtsaid sotsiaalseid reegleid (nt järjekord, viisakus). - Pole veel valmis asju kaaslastega jagama – kaitseb oma asju kui „minu“.
5a	Toetada lapse sotsiaalset ja emotsionaalset küpsust, arendades tema enesetunnetust, suhtlemisoskust, reeglite järgimist ning valmidust koostööks ja vastutuse võtmiseks.	- Teab oma nime, vanust ja sugu; märkab soolisi erinevusi ja orienteerub oma suutlikkuses. - Väljendab verbaalselt emotsioone, tahtmisi ja seisukohti; lahendab arusaamatusi sõnadega. - Jagab ja vahetab mänguasju; eelistab lähisuhet ühe kaaslasega, kuid oskab ka rühmas olla. - Mõistab lihtsaid käitumisreegleid, teab, mida avalikus kohas tohib ja mida mitte, ning peab valetamist taunitavaks. - Seab lihtsaid eesmärgesid, viib need lõpule ja võtab osalist vastutust oma tegevuse eest. - On tundlik teiste hinnangute suhtes, aktsepteerib muutusi ja püüab jõuda kokkulepeteni.
6–7a	Toetada lapse sotsiaalset ja emotsionaalset küpsust, arendades tema empaatiat, enesemõistmist, vastutustunnet ning oskust elada ja tegutseda koos teistega – järgides reegleid ja tehes koostööd.	- Mõistab teiste tundeid, arvestab neid oma käitumises ja oskab teha koostööd. - Loob sõprussuhteid, huvitub teistest, suhtleb julgelt ja selgitab oma seisukohti. - Järgib kokkulepituid reegleid, eristab head ja halba käitumist ning osaleb rühma reeglite kujundamises. - Kirjeldab oma tundeid, oskusi ja omadusi; väljendab tugevaid emotsioone sobival viisil. - Tegutseb iseseisvalt, vastutab oma käitumise eest, saab hakkama eneseteenindamisega ja järgib ohutus- ning tervisealaseid reegleid. - Käitub erinevates olukordades sobival ja kohandab käitumist vastavalt tagasisidele; algatab mängu ja tegevusi.

Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus

Lapse arengu jälgimiseks, sellele järgnevals analüüsimiseks ja hindamiseks on kasutusel lapse arengu hindamise tabelid (vt Lisa1), vestlused, küsitlused, intervjuud, vaatlus, testimine, laste tööd, fotod ja filmimine.

Lapse arengu hindamise tabelid võimaldavad hinnata lapse arengut 5 valdkonna läbi kokkulepitud väärtuste:

- 1.kommunikatsioon, keele ja kõne areng
- 2.kognitiivne areng
- 3.eneseteenindamine
- 4.sotsiaalne areng
- 5.füüsiline areng (üld- ja peenmotoorika).

Kord aastas läbiviidaval arenguvestlusel täidetakse koos lapsevanematega lapse individuaalsuse kaart toetudes lapse arengu hindamise tabelile.

Kevadel enne kooli minekut viiakse vastava vanuserühmaga läbi joonistamise test (vt Lisa 5) kooliküpsuse hindamiseks.

Toetudes iga-aastastele individuaalsuse kaartidele ning kooliküpsuse testi analüüsile täidetakse veebruaris iga koolimineja kohta lapse koolivalmiduse kaart.

Igal lapsel on olemas oma arengumapp, millesse valib töid nii laps ise kui ka õpetajad. Arengumapi koostamist alustatakse lapse lasteaeda saabumise päevast ning mapp liigub koos lapsega edasi vanemasse rühma ning sealt edasi koju, võimaldades vanemal vajadusel mapi sisu jagada kooliõpetajatega.

Arenguliste erivajadustega laste märkamine ja varajane sekkumine

Meie lasteaed teenindab piirkonda, kus lapsed tulevad esmakordselt lasteaeda oma kodust. Koolieelse lasteasutuse toetame lapsevanemaid/hooldajaid õppe- ja kasvatusalastes küsimustes. Samas ei asenda õpetaja tegevused lapsele tema suhet vanematega. Seega peavad pere ja lasteaed lapse arengu toetamiseks leidma n-ö ühisosa.

Mõnikord erinevad lapsed võimetelt, taustalt ja isiksuseomadustelt sedavõrd, et nende arenguvajadusi on keeruline rahuldada harjumuspärasel viisil või tavakeskkonnas. Sel viisil avalduvaid erinevusi nimetatakse laiemalt erivajadusteks. Kui erivajadused ilmnevad enne kooliiga, nimetatakse neid arengulisteks erivajadusteks.

Sõltuvalt tekkepõhjustest ja eripärast on laste arenguliste erivajaduste määratlemise aluseks kuulis-, nägemis-, kõne-, keha- ja intellektipuuded, spetsiifilised arenguhäired, emotsionaalsed ja käitumishäired ning andekus.

Lapse erivajadusi on võimalik määratleda üksnes tema arengu põhjaliku tundmaõppimise järel ja konkreetset kasvukeskkonda arvestades.

Arenguliste erivajadustega laste märkamine

Arenguliste erivajadustega lapse õpetajapoolseks märkamiseks annab võimaluse lapse

käitumise ja mängu jälgimine. Aluseks on siinkohal kasutusel oleva lapse arengu hindamise tabeli (Lisa 2) täitmine.

Varajane sekkumine ja arengu toetamine

Täpsem pedagoogilis-psühholoogiline hindamine lasteasutuse õpetajate ja spetsialistide poolt toimub nende laste osas, kelle arengutase mingis aspektis erineb eagrupi keskmisest tasemest ja kelle arengut on vaja tõhusamalt toetada.

Vajalikke tegevusi korraldab ja meeskonnatööd koordineerivad HEV koordinaator, direktor või rühma õpetaja.

Vajadusel kaasatakse erialaspetsialiste (eripedagoog, logopeed, psühholoog, sotsiaaltöötaja, eriarst jt) ka väljastpoolt lasteasutust.

II tasandil toimub vastavalt vajadusele majaväliste spetsialistide kaasamine.

Spetsialistidena võivad olla kaasatud:

- eripedagoog ja/või logopeed;
- psühholoog ja/või pereterapeut;
- tegevus- ja/või füsioterapeut;
- sotsiaaltöötaja;
- perearst jne.

Hindamise tulemuseks peab olema nende arenguaspektide väljaselgitamine, mille osas lapse arengutase erineb eakohasest, tuuakse välja lapse tugevad ja arendamist vajavad küljed. Iga spetsialisti kokkuvõtte ja soovitusel pedagoogiliseks tööks võimaldavad arengukeskkonda lapse vajadustele sobivamaks muuta.

Vajalike tugiteenuste ja tegevuste läbiviimist rühmas koordineerivad rühma õpetajad. Üheks arendustegevuse vormiks on individuaalne arenduskava, mille täitmisel osalevad kõik lapsega tegelevad töötajad ning lapsevanemad.

Teiseks võimaluseks on individuaalne arenguabi ümarlaud, kus osalevad asjasse puutuvad isikud.

Iga tugiteenuse osutaja teeb kokkuvõtteid individuaalsuse kaarti vähemalt üks kord õppeaastas (tavaliselt õppeaasta lõpul). Kokkuvõtetest lähtuvad edasised tegevused: tugiteenuse lõpetamine, tugiteenuse jätkamine samal või tõhustatud viisil, täiendavate uuringute soovitamine ja teostamine.

Sügisel kooli mineva erivajadustega lapse kohta täidetakse individuaalsuse kaardi lisaleht "Koolivalmidus".

III tasand – hõlmab tegevusi lähtuvalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitudest.

Arengukeskkonna kujundamisel arvestatakse nõustamismeeskonna ja last uurinud spetsialistide soovitusi, koostöös lasteaija pidajaga kohandatakse keskkonda, vahendeid ja õppetegevuste sisu ja/või raskusastet.

Vanematega tehtava koostöö põhimõtted ja korraldus

Lasteaed arvestab lapsevanemate soovitusi ja arvamusi ning toetab neid laste arendamisel ja kasvatamisel lähtuvalt iga lapse individuaalsetes vajadustest.

Koostöövormid:

1. lapse lasteaeda võtmiseks avaldust esitades saab lapsevanem voldikud (lasteaeda tutvustav voldik, abiks lasteaia kohanemisel voldik);
2. koosolekud 1-2x aastas (üldkoosolek, rühmak koosolek);
3. lapse arenguvestlus koos lapsevanemaga 1 x aastas, vajadusel osaleb vestlusel ka koolieelik;
4. individuaalsed vestlused vastavalt vajadusele silmast silma või/ja Stuudiumi vahendusel;
5. kirjalikud teated (info elektroonilises õppeinfosüsteemis, teadetetahvil/rühma aknal/uksel, võimalusel/vajadusel pedagoogilised soovitused laste arendamisest ja erivajadustega seotud küsimustest);
6. rühma, lasteaia ja ühisüritused, tulenevalt lasteaia ja kooli üldtööplaanist, tähtpäevadega seotud traditsioonidest jms. (rändteatrid, külalisesinejad jne.);
7. lastevanemate poolt endi hulgast valitud esindajate osalemine Tahkuranna Lasteaed-Algkooli hoolekogus.

Õppekava uuendamine ja täiendamine

Õppekava uuendatakse ja täiendatakse sisehindamise aastale järgneval õppeaastal lähtuvalt sisehindamise tulemustest, mis tulenevad pedagoogiliste nõukogude otsustest, kaasates lapsevanemaid. Direktor tutvustab õppekava hoolekogule, kuulates ära nende ettepanekud õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimiseks ning võimalusel arvestab neid ja kinnitab muudatused käskkirjaga.

Õppekava lahutamatud lisad

1. Metoodiline materjal
2. Arengu hindamise tabelid
3. Individuaalsuse kaart, I tasand
4. Individuaalsuse kaart, II tasand
5. Koolivalmiduskaart
6. Joonistamise test
7. Allikad

Kooskõlastused:

pedagoogilise nõukogu 27.10. 2025.a protokoll nr 1-5/4,
hoolekogu koosoleku 11.11.2025.a protokoll nr 1-3/3,
kinnitatud direktori 13.11.2025.a käskkirjaga number 1-2/13.